

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין מ.א. רויכמן תקשורת בע"מ, מעריב החזקות בע"מ והד ארצי בע"מ

1. פתח דבר

ביום 2 ביוני 2003 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין מ.א. רויכמן תקשורת בע"מ (להלן: "רויכמן"), מעריב החזקות בע"מ (להלן: "מעריב") והד ארצי בע"מ (להלן: "הד ארצי"). הסכם זה נלווה לעסקת מיזוג במסגרתה נמכרו החזקות מעריב בהד ארצי לרויכמן. עסקה מיזוג זו קיבלה את אישורי ביום 19 ביוני 2003. בקשת הפטור הוגשה בגין של מספר כבילות המופיעות בהסכם המיזוג ואשר יפורטו להלן.

בחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי. לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, באתי למסקנה כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראיתי לנכון להעניק להסדר פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר

2.1 תיאור הגורמים הרלבנטיים לבקשת הפטור

- **מ.א. רויכמן בע"מ** – חברת אחזקות בבעלות משפחת רויכמן שעיקר עיסוקה בנדל"ן (באמצעות חברות מוחזקות). כמו כן מחזיקה החברה ב- 23% מהזכויות בחדשות ישראל (טי.אי.אן.סי.) בע"מ.
- **הד ארצי בע"מ** – חברה העוסקת בעצמה ובאמצעות חברות בנות, בהוצאה לאור, מכירה והפצה של מוצרי פנאי בתחום המוסיקה, הספרים, המולטימדיה והוידאו.
- **מעריב החזקות בע"מ** – חברה ציבורית הפועלת באמצעות חברות בנות (לרבות הד ארצי) בתחומי ההוצאה לאור בעיקר בתחום העיתונות היומית, קמעונאות בתחום המוסיקה והתקשורת האלקטרונית.
- **קבוצת הכשרת היישוב** – חברת אחזקות ציבורית בשליטת משפחת נמרודי הפועלת בתחומי הנדל"ן והמלונאות, התקשורת, הביטוח והפיננסים וכן בהשקעות ופעילות בינלאומית.

2.2 עיקרי ההסכם

ההסכם נשוא בקשת הפטור מסדיר את העברת הבעלות בחברת הד ארצי ממעריב לידי רויכמן. להסכם מיזוג זה נלוות שתי כבילות:

1. מעריב מתחייבת כי היא וכל גוף אחר הנמנה על קבוצת הכשרת היישוב בישראל בע"מ¹ ו/או מעריב, לא יתחרה במישרין ובעקיפין (לרבות באמצעות החזקת מניות או כשותף), בכל פעילות מפעילויות הד ארצי (למעט פעילות בתחום הספרים²) וזאת לפרק זמן של 4 שנים. מעריב מתחייבת עוד, כי בתקופת אי התחרות האמורה היא והחברות הבנות שלה לא יהיו מעורבות ולא ישקיעו בהון המניות של גוף אחר המתחרה בהד ארצי.

2.1 במשך 12 החודשים ממועד ההסכם תקבל הד ארצי ממעריב, מעמד של ספק מועדף למוצרי קידום מכירות "בכפוף לתנאי השוק ולהצעות המתחרים" של הד ארצי.

3. השפעת ההסדר על התחרות

כאמור, מדובר בהסכם נלווה למיזוג בין רויכמן להד ארצי שאושר בתנאים.

שתי הכבילות, זו שעניינה מתן מעמד מועדף לפרק זמן מוגבל להד ארצי וזו שעניינה התחייבות מעריב והחברות הקשורות בה שלא להתחרות בהד ארצי, הן כבילות נלוות סבירות שאין בהן להקים חשש לפגיעה של ממש בתחרות. יחד עם זאת, מצאתי כי משך תניית אי התחרות, ארבע שנים, חורג מן הנחוץ לשמירת ערכה המסחרי של הד ארצי ולפיכך נתבקשו הצדדים לתקן את ההסכם. כך אכן נעשה.

3.1 תניית אי התחרות

תניית אי התחרות היא כבילה נלווית למיזוג שנחוצה לשם מימוש הרציונל הבסיסי של עסקת המיזוג: מכירת פעילותה של הד ארצי לרויכמן תוך מימוש ערכה הכלכלי המלא.³

ערכו הכלכלי המלא של נכס כולל גם את המוניטין שלו וכן זכויות קניין רוחני ונכסים לא מוחשיים אחרים. כדי שמעריב תוכל לגבות תמורה המגלמת את ערכה המלא של פעילות הד ארצי הנמכרת לרויכמן, עליה להבטיח לרויכמן כי לא יפגע ערכם של הנכסים הנמכרים בשל תחרות מצדה. כל עוד התחייבות זו נעשית בהתאם לנהגים סבירים ומקובלים, תזכה היא להכשר על פי דיני ההגבלים העסקיים.

כך, סעיף 3 (8) לחוק קובע כי "התחייבות של מוכר עסק בשלמותו, כלפי רוכש העסק שלא לעסוק באותו סוג עסק כשהתחייבות אינה בניגוד לנהגים סבירים ומקובלים", אינה נחשבת הסדר כובל.

¹ במסגרת תיקון שהוכנס להסכם, לבקשתי, הובהר כי ההתחייבות חלה רק על החברות הנשלטות על ידי הכשרת היישוב לישראל בע"מ.

² הפעילות בתחום הספרים לא הועברה לרויכמן במסגרת עסקת המיזוג.

³ ראו גם טיוטת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), 2003, **הגבלים עסקיים**, 3017245.

דא עקא, שתניית אי התחרות אינה מתייחסת רק למוכר העסק (מעריב), אלא גם לחברות נוספות הקשורות עם מעריב בקשרי שליטה (הכשרת הישוב והחברות הבנות שלה) ועל כן אינה חוסה תחת הפטור הקבוע בסעיף 3(8) לחוק.⁴

יחד עם זאת, התחייבות החברות הקשורות במעריב שלא להתחרות בהד ארצי באה לשרת את אותו רציונל לשמו ניתנה התחייבותה של מעריב עצמה – שמירת ערכה הכלכלי המלא של הד ארצי. ברי כי גם תחרות שמקורה באדם הקשור למוכר גורעת מערכה הכלכלי של הפעילות הנמכרת. התחייבות המוכר בשם הגורמים הקשורים בו בקשרי שליטה נחוצה אפוא למיצוי ערכה הכלכלי של הפעילות הנמכרת.

יתרה מכך, הרחבת תניית אי התחרות לכלל הקבוצה הכלכלית עליה נמנה המוכר, אינה צפויה, בדרך כלל, לשאת נפקות תחרותית, לאור זהות התמריצים הכלכליים הקיימת בתוך אותה קבוצת חברות.⁵

במצב עניינים רגיל, חברות הנמנות על אותה קבוצה כלכלית אינן צפויות להתחרות זו בזו ולכן ממילא לא צפויה לקום מהן תחרות לפעילות הנמכרת. מובן כי אין המדובר בחזקה חלוטה ויש לוודא כי אכן, בנסיבות העניין, קיימת זהות אינטרסים בתוך הקבוצה הכלכלית הנכבדת בתניית אי התחרות. מובן כי ככל שקשרי הבעלות והשליטה בתוך הקבוצה משמעותיים יותר, יקל הנטל להראות כי אומנם קיימת זהות אינטרסים ביניהם. אולם יש שניסבות העניין יפריכו הנחה זו, למשל אם יתברר כי בפועל מתחרות חברות בקבוצה בפעילות הנמכרת.⁶

במקרה דנן הבהירו הצדדים, כי אף אחת מהחברות הכבולות בתניית אי התחרות, אינה מתחרה בפעילות הנמכרת. כן הובהר, כי תניית אי התחרות חלה רק על חברות הנשלטות על ידי הכשרת היישוב.

עולה מן המקובץ, כי הד ארצי לא הייתה חשופה לתחרות מצד קבוצת הכשרת היישוב, כך שהתחייבות החברות בקבוצה שלא להתחרות בפעילות הנמכרת, אינה משנה את מצב התחרות בהשוואה למצב ששרר ערב עסקת המיזוג. מנגד, תנייה זו נחוצה כאמור למיצוי ערכה הכלכלי של הד ארצי.

יחד עם זאת, סברתי כי יש לתחום את תניית אי התחרות בשני היבטים, על מנת שתהיה ראויה לאישורי. ראשית, הגנת ערכה הכלכלי של הד ארצי מצדיקה רק תניית אי תחרות המוגבלת לאותן פעילויות שנוהלו על ידה במועד עסקת המיזוג. הואיל ונוסח ההסכם עמוס בנקודה זו נתבקשה ונתקבלה הבהרה מאת הצדדים, לפיה תניית אי התחרות תחייב את מעריב והחברות הקשורות בה רק ביחס לאותן פעילויות הד ארצי שהועברו לרויכמן בעסקת המיזוג.

⁴ ראו ההחלטה בעניין פטור מאישור בית הדין להסדר כובל: עסקאות אלסינט בע"מ - Picker International ואלסינט בע"מ-GE Medical Systems, 1999, **הגבלים עסקיים** 3001950.

⁵ במונח "קבוצת חברות" כוונתי לחברות הקשורות זו לזו בקשר של שליטה כהגדרתה בחוק.

⁶ לעניין זה ראה גם ההחלטה בעניין פטור מאישור בית הדין להסדר כובל: עסקאות אלסינט בע"מ - Picker International ואלסינט בע"מ-GE Medical Systems, 1999, **הגבלים עסקיים** 3001950.

שנית, סברתי כי משכה של תניית אי התחרות, ארבע שנים, חורג מהגבול העליון הסביר בנסיבות העניין.⁷ לפיכך, הסכימו הצדדים לתקן את ההסכם שערכו ביניהם, כך שתניית אי התחרות תוגבל לפרק זמן של שלוש שנים מיום חתימת הסכם המיזוג.

3.2 מעמד של ספק מועדף להד ארצי

על פי ההסכם תקבל הד ארצי מעמד של ספק מועדף לעניין פרסום במעריב במהלך 12 החודשים שלאחר המיזוג.

כבילות שעניינן המשך קשר אספקה (במקרה זה פרסום ושיווק) בין הגורם המוכר לעסק הנמכר מקובלות ותכליתן היא לאפשר המשכיות בניהול עסקיו של העסק הנמכר. כבילה זו אף אינה מקימה חשש לפגיעה של ממש בתחרות וזאת מהטעמים הבאים: ראשית, הכבילה אינה חוסמת דרכם של מתחרים לפלטפורמה הפרסומית שמציע מעריב ואינה מרעה את תנאי ההתקשרות שלהם עם מעריב בדרך אחרת. שנית, חלקה של מעריב מכלל ערוצי ההפצה, הפרסום וקידום המכירות קטן יחסית, כך שלרשותם של הגורמים המתחרים בהד ארצי עומד מגוון ערוצי פרסום אלטרנטיביים. לבסוף, משכה של תנייה זו הינו שנה אחת בלבד.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ו באלול, תשס"ג
23 בספטמבר, 2003

⁷ ראו גם טיוטת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג לכבילות נלוות למיזוגים), התשס"ג-2003) **הגבלים עסקיים**, 3017245.